

**Nacionālās masalu un masaliņu eliminācijas komisijas
sanāksmes**

PROTOKOLS

Rīgā

Datums:	03.10.2025.	Nr.	2
----------------	-------------	------------	---

Sākums:	10:00	Beigas:	10:30
Norises vieta:	Attālināti, izmantojot virtuālo sanāksmju telpu <i>Zoom</i>		
Vada:	Komisijas priekšsēdētāja Gunta Laizāne - Pediatre, infektoloģe, Rīgas Stradiņa universitātes docētāja		
Dalībnieki:	Vārds Uzvārds, amats	Piedalās	
	Agita Jēruma - Latvijas Infektoloģijas centra infektoloģe, hepatoloģe, Rīgas Stradiņa universitātes docētāja	☒	
	Monta Madelāne - Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Infekciju uzraudzības dienesta infektoloģe, Rīgas Stradiņa universitātes katedras docētāja	☒	
	Gunta Tīcmane - ģimenes ārste, Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācijas valdes locekle	☒	
	Dace Zavadska - Imunizācijas valsts padomes priekšsēdētāja, VSIA „Bērnu klīniskā universitātes slimnīca” Ģimenes vakcinācijas centra vadītāja, Rīgas Stradiņa universitātes Pediatrijas katedras profesore	☒	
Pārstāvji bez balsošanas tiesībām (atbalsts Nacionālās masalu un masaliņu eliminācijas komisijas darbam):	Karina Grase – Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta Vides veselības nodaļas vecākā referente	☐	
	Jurijs Perevoščikovs – Slimību profilakses un kontroles centra Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta direktors	☐	
Protokolē:	Linda Krauze – Slimību profilakses un kontroles centra Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas vecākā epidemioloģe		

Darba kārtība/ sanāksmē apspriestais:

Nacionālās masalu un masaliņu eliminācijas komisijas locekļi aktualizēja jautājumu par masalu vakcinācijas 2. devas vecuma maiņu no 7 gadiem uz 4 gadu vecumu. 2024.gada jūnijā komisija sagatavoja un nosūtīja Veselības ministrijai pamatojumu, kāpēc svarīgi mainīt vecumu bērnu vakcinācijai pret masalām 2. devai, lai tiktu grozīti “Vakcinācijas noteikumi” uz 2026. gadu. Tā pat arī Slimību profilakses un kontroles centrs sagatavoja un nosūtīja aprēķinus ar nepieciešamo vakcīnu daudzumu uzsākot pāreju no 7 gadu vecuma uz 4 gadu vecumu gan vakcinācijai pret masalām, masaliņām, epidēmisko parotītu (MPR), gan vakcinācijai pret vējbakām. Nepietiekama finansējuma dēļ netika grozīti noteikumi un šī iniciatīva tika ielikta Mātes un bērna plāna projektā - Nodrošināt bērnu vakcināciju pret masalām, masaliņām, epidēmisko parotītu un vējbakām ar otro vakcīnas devu agrākā dzīves periodā (4 gadu vecumā). Nacionālās

masalu un masaliņu eliminācijas komisija netika informēta par to, ka tiek noraidīta iniciatīva iekļaut “Vakcinācijas noteikumi” grozījumos pāreju uz garāku vakcinācijas vecumu.

Nacionālās masalu un masaliņu eliminācijas komisija ir gatava vēlreiz vērsties pie Veselības ministrijas uzsverot to, kāpēc steidzami nepieciešams mainīt noteikumus.

Pēc ECDC datiem 2024. gadā masalu gadījumi tika ziņoti visās vecuma grupās, un visvairāk skartā grupa bija zīdaiņi līdz viena gada vecumam — 1 175,4 gadījumi uz 1 000 000 iedzīvotāju, kam sekoja bērni vecumā no 1 līdz 4 gadiem (688,7 gadījumi uz 1 000 000). Personas, kas vecākas par 14 gadiem, veidoja 26 % no kopējā ziņoto gadījumu skaita; dažas valstis ziņoja par lielāko daļu gadījumu (diapazons: 28–53 %) personām, kas vecākas par 30 gadiem. Kopumā 14 no 23 masalu nāves gadījumiem, par kuriem ziņots 2024. gadā (22 no tiem Rumānijā), tika novēroti bērniem, kas jaunāki par pieciem gadiem. No gadījumiem ar zināmu vakcinācijas statusu 2024. gadā 87% (27 692) nebija vakcinēti, un kopumā 90% bērnu vecumā no viena līdz četriem gadiem nebija vakcinēti. Šajā vecuma grupā bērni ir tie, kuriem ES/EEZ valstīs ir paredzēta pirmā masalu vakcinācijas deva un dažreiz arī otrā deva.

Otrās devas vakcinācijas saņemšana 7 gadu vecumā Latvijā rada epidemioloģisku apdraudējumu, īpaši ņemot vērā situāciju Eiropā. Tas var radīt uzliesmojumus Latvijā.

Latvijas vakcinācijas aptveres dati liecina, ka 1.devu saņem 95% un vairāk bērnu, kā to nosaka Pasaules veselības organizācijas rekomendācijas, bet 2.devu pēdējos gadus vidēji nerasniedz pat 90% vakcinācijas aptveri vakcinācijai pret masalām, 80% nerasniedz vakcinācijai pret vējbakām. Ar katru nākamo gadu tas veicina nevakcinēto bērnu kohortas uzkrāšanos Latvijā un ņemot vērā masalu uzliesmojumu Eiropā un pasaulē kopumā, pie tādiem aptveres rādītājiem un vēlas 2.devu saņemšanas, Latvijai var draudēt uzliesmojumu riski. Līdz šim Latvija spējusi noturēties bez masalu uzliesmojumiem, bet, lai saglabātu šādu pozīciju, ir jāpastiprina aizsardzības mehānismi, viens no kuriem ir mainot vakcinācijas vecumu no 7 gadu vecumu uz 4 gadu vecumu.

Nacionālās masalu un masaliņu eliminācijas komisija, aicinot arī Latvijas ģimenes ārstu asociāciju (LĢĀA) un Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociāciju (LLĢĀA), apkopot pieejamo informāciju par 2. devu vecuma maiņas svarīgumu un sagatavot dokumentus gan no komisijas puses, gan no asociācijām, ar kuriem tālāk atkārtoti vērsties pie Veselības ministrijas.

Pieņemtie lēmumi:

Nacionālās masalu un masaliņu eliminācijas komisija nolemj:

1. Sagatavot dokumentu un iesniegumus no Nacionālās masalu un masaliņu eliminācijas komisijas, LĢĀA un LLĢĀA, lai atkārtoti vērstos pie Veselības ministrijas ar lūgumu mainīt 2. devu vakcinācijas vecumu no 7 gadu vecuma uz 4 gadu vecumu vakcinācijai pret masalām, masaliņām, epidēmisko parotītu un vējbakām.
2. Komisija nolemj, ka nākamā sanāksme notiks 2025. gada 3. novembrī.

Npk	Uzdevums	Atbildīgais	Termiņš
1.	Sagatavot dokumentu Veselības ministrijai ar pamatojumu, kāpēc ir svarīgi vakcinācijai pret masalām, masaliņām, epidēmisko parotītu un vējbakām 2. devu saņemt 4 gadu vecumā.	SPKC	Līdz 03.11.2025.
2.	Sagatavot iesniegumus ar pamatojumu, kāpēc ir svarīgi vakcinācijai pret masalām, masaliņām, epidēmisko parotītu un vējbakām 2. devu saņemt 4 gadu vecumā.	SPKC, LĢĀA, LLĢĀA	Līdz 03.11.2025.

Protokolētājs

(paraksts**)

Linda Krauze

* aizpilda nepieciešamības gadījumā

izvēlēties vajadzīgo:

** PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Parakstot manuāli ar pildspalvu papīra formas dokumentu dzēst iedrukāto tekstu - (paraksts*)